

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2019. szeptember 11.*

„Előzetes döntéshozatal – Tej- és tejtermékágazat – Kvóták – Kiegészítő illeték – 3950/92/EGK rendelet – 2. cikk – Az illeték felvásárló általi beszedése – A termelő rendelkezésére álló referenciamennyiséget meghaladó szállítások – A tej árának összege – A levonás kötelező alkalmazása – Az illeték-túlfizetés összegének visszatérítése – 1392/2001/EK rendelet – 9. cikk – Felvásárló – A kiegészítő illeték megfizetésére vonatkozó kötelezettség nemteljesítése – Termelők – A havi fizetésre vonatkozó kötelezettség nemteljesítése – Bizalomvédelem”

A C-46/18. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Consiglio di Stato (államtanács, Olaszország) a Bírósághoz 2018. január 25-én érkezett, 2017. november 21-i határozatával terjesztett elő

a **Caseificio Sociale San Rocco Soc. coop. arl**,

a **S.s. Franco e Maurizio Artuso**,

Claudio Matteazzi,

Roberto Tellatin,

Sebastiano Bolzon

és

az **Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura (AGEA)**,

a **Regione Veneto**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: A. Arabadjiev tanácselnök, L. Bay Larsen (előadó) és C. Vajda bírák,

főtanácsnok: M. Bobek,

hivatalvezető: R. Schiano tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2019. január 17-i tárgyalásra,

* Az eljárás nyelve: olasz.

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Caseificio Sociale San Rocco Soc. coop. arl, az S.s. Franco e Maurizio Artuso, C. Matteazzi és R. Tellatin képviseletében M. Aldegheri avvocatessa,
- S. Bolzon képviseletében M. Aldegheri és E. Ermondi avvocati,
- az olasz kormány képviseletében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője: P. Gentili avvocato dello Stato,
- az Európai Bizottság képviseletében F. Moro és D. Bianchi, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2019. március 14-i tárgyaláson történt meghallgatását követően, meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az 1999. május 17-i 1256/1999/EK tanácsi rendelettel (HL 1999. L 160., 73. o.) módosított, a tej- és tejtermékágazatban a kiegészítő illeték megállapításáról szóló, 1992. december 28-i 3950/92/EGK tanácsi rendelet (HL 1992. L 405., 1. o.; a továbbiakban: 3950/92 rendelet) 2. cikkének, valamint a 3950/92 rendelet alkalmazása részletes szabályainak megállapításáról szóló, 2001. július 9-i 1392/2001/EK bizottsági rendelet (HL 2001. L 187., 19. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 33. kötet, 104. o.) 9. cikkének az értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a Caseificio Sociale San Rocco Soc. coop. arl (a továbbiakban: első felvásárló), egy olasz jog szerinti, korlátolt felelősségű szövetkezet, az S.s. Franco e Maurizio Artuso, Claudio Matteazzi, Roberto Tellatin és Sebastiano Bolzon, olasz tejtermelők, valamint az Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura (AGEA) (a mezőgazdasági ágazatbeli támogatások nyújtásáért felelős hivatal [AGEA], Olaszország) és a Regione Veneto (Veneto tartomány, Olaszország) között a tej és tejtermékek értékesítésének 2003. április 1-jétől 2004. március 31-ig tartó időszakára (a továbbiakban: referencia-időszak) vonatkozó tejkvóták és kiegészítő illeték tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 3950/92 rendelet

- 3 A 3950/92 rendelet hatodik és nyolcadik preambulumbekzdése a következőket mondja ki:

„[m]ivel a teljes garantált mennyiségek bármelyikének a túllépése esetén a tagállamra vonatkozó következmény az lesz, hogy azoknak a termelőknek kell megfizetniük az illetéket, akik hozzájárultak a mennyiség túllépéséhez; [...]

[...]

mivel a múltban előforduló, a rendszer céljaival össze nem egyeztethető, az illeték beszedése és annak kifizetése közötti jelentős késedelem elkerülése érdekében meg kell állapítani, hogy a felvásárlók, akik a legjobb helyzetben vannak a szükséges ügyletek lebonyolítására, kötelezettek az illeték megfizetésére, és meg kell adni számukra az illeték – az annak megfizetésére kötelezett termelőktől való – beszedésének biztosításához szükséges eszközöket”. [nem hivatalos fordítás]

4 E rendelet 1. cikke a következőket írja elő:

„A 2000. április 1-jével kezdődő újabb nyolc egymást követő tizenkét hónapos időszakban a tehéntejtermelők kiegészítő illetéket kötelesek fizetni az általuk termelt mindazon tej és tejjel egyenértékű termék azon mennyisége után, amelyet felvásárlónak szállítanak vagy közvetlen fogyasztás céljára értékesítenek az adott tizenkét hónapos időszak alatt a később meghatározásra kerülő mennyiségen felül.

[...]” [nem hivatalos fordítás]

5 Az említett rendelet 2. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az illeték az adott 12 hónapos időszak alatt értékesített tej vagy tejjel egyenértékű termék mindazon mennyisége után fizetendő, amelyet a 3. cikkben említett, ide vonatkozó mennyiségen felül értékesítenek. Az illetéket meg kell osztani azon termelők között, akik a túltermeléshez hozzájárulnak.

A tagállam döntésének megfelelően kell megállapítani, hogy a termelők milyen mértékben járulnak hozzá a megfizetendő illetékhez, miután a fel nem használt referenciamennyiségeket esetlegesen újra elosztották, vagy a felvásárló szintjén annak függvényében, hogy milyen mértékű volt a túltermelés a fel nem használt referenciamennyiségnek az egyes termelőkre jutó egyéni referenciamennyiségek arányában történő újrafelosztását követően, vagy országos szinten annak fényében, hogy milyen mértékű volt a túltermelés az egyes egyéni termelőkre jutó referenciamennyiségek tekintetében.

(2) Ami a szállításokat illeti, egy meghatározott időpont előtt és a később megállapításra kerülő részletes szabályokkal összhangban a fizetendő összeget az illetékért felelős felvásárlónak kell megfizetnie a tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságának, amely összeget aztán levon az illetékfizetésre kötelezett termelőnek fizetett tejárból, vagy ennek elmulasztása esetén bármely egyéb megfelelő módon beszed.

[...]

Amennyiben a termelő által szállított mennyiségek meghaladják a rendelkezésére álló referenciamennyiséget, a tagállam által megállapított részletes szabályokkal összhangban a felvásárló a termelő által fizetendő illeték előlegeként levonja e termelőtől az általa szállított, a rendelkezésére álló referenciamennyiséget meghaladó tej árának egy részét.

(3) Ami a közvetlen eladásokat illeti, egy meghatározott időpont előtt és a később megállapításra kerülő részletes szabályokkal összhangban a termelő fizeti meg a tagállam hatáskörrel rendelkező hatósága részére fizetendő illetéket.

(4) Amennyiben az illetéket meg kell fizetni, és a beszedett összeg meghaladja az illeték összegét, a tagállam a többletet a 8. cikk első francia bekezdésében említett intézkedések finanszírozására és/vagy azon termelők részére történő visszatérítésére fordíthatja, akik a tagállam által objektív kritériumok alapján megállapítandó kiemelt kategóriákba tartoznak, vagy e rendszerrel össze nem függő nemzeti rendelkezésből eredő kivételes helyzetben vannak.” [nem hivatalos fordítás]

Az 1392/2001 rendelet

- 6 Az 1392/2001 rendelet (6) preambulumbekzdése értelmében:

„A 3950/92/EGK rendelet 2. cikke (4) bekezdésének megfelelően a Bizottság felelős azon szempontok megállapításáért, amelyek az illeték-visszatérítésben részesíthető, kiemelt termelői kategóriák meghatározásához szükségesek, amennyiben a tagállam úgy döntött, hogy a területén fel nem használt mennyiségeket nem osztja szét újra teljes mértékben. A tagállam csak akkor alkalmazhat, a Bizottsággal konzultálva, más szempontokat, ha a Bizottság által megállapított szempontok az adott tagállamban nem alkalmazhatóak teljes mértékben.”

- 7 Az 1392/2001 rendelet 9. cikke a következőképpen szól:

„(1) A tagállamok, szükség esetén, meghatározzák a 3950/92/EGK rendelet 2. cikke (4) bekezdésében említett kiemelt termelői kategóriákat, a következő – fontossági sorrendben felsorolt – objektív szempontok alapján:

- a) a tagállam illetékes hatóságának hivatalos elismerése arra vonatkozóan, hogy az illeték egy részét vagy egészét rosszul vetették ki [helyesen: jogosulatlanul szedték be];
- b) a gazdaság földrajzi elhelyezkedése, különösen a [...] hegyvidékek;
- c) a külterjes állattenyésztésre vonatkozó legnagyobb állományúrság a gazdaságban;
- d) az az összeg, amellyel az egyéni referenciamennyiséget túllépték;
- e) a termelő referenciamennyisége.

(2) Ha az adott időszakra rendelkezésre álló pénzügyi forrásokat az (1) bekezdésben felsorolt szempontok alkalmazását követően nem használták fel, a tagállam a Bizottsággal történő konzultációt követően egyéb objektív szempontokat állapít meg.”

Az olasz jog

- 8 A módosításokkal együtt a 2003. május 30-i 119. sz. törvénnyé alakított, 2003. március 28-i decreto-legge n. 49 recante riforma della normativa in tema di applicazione del prelievo supplementare nel settore del latte e dei prodotti lattiero-caseari (a kiegészítő illetéknek a tej- és tejtermékágazatban való alkalmazására vonatkozó szabályozás reformjáról szóló 49. sz. rendkívüli törvényerejű rendelet, a GURI 2003. május 30-i 124. száma; a továbbiakban: 119/2003. sz. törvény) 5. cikkének (1) és (2) bekezdése szerint:

„(1) A referencia-hónapot követő hónapon belül a felvásárlók továbbítják a tartományoknak és az autonóm megyéknek jóváhagyás céljából az 1392/2001 rendelet 14. cikkének (2) bekezdése alapján megőrizendő havi nyilvántartás naprakészé tételeből származó adatokat, még akkor is, ha azokban nem szerepel tejleszállítás. A felvásárlók kötelesek a módosított 3950/92 rendelet 1. cikke alapján kiszámított, az egyes érintett termelők esetében megállapított egyéni referenciamennyiségekhez képest többletként szállított tejure vonatkozó kiegészítő illetéket az adott időszakban bekövetkező változások figyelembevételével levonni. [...]

(2) Az (1) bekezdésben említett határidő lejártát követő 30 napon belül, a 10. cikk (27)–(32) bekezdése rendelkezéseinek a sérelme nélkül, a felvásárlók befizetik a levont összegeket az AGEA pénzügyi intézeténél [...] nyitott folyószámlára.”

- 9 A 119/2003. sz. törvénynek az illetéktöbblet visszatérítéséről szóló 9. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Minden egyes időszak végén az AGEA:

- a) elkönyveli a teljesített tejszállítmányokat, valamint a felvásárlók által az 5. cikkben említett kötelezettségeik teljesítésének megfelelően fizetett illeték teljes összegét;
- b) kiszámítja a szállított termelési többlet miatt az Európai Uniónak fizetendő teljes nemzeti illetéket;
- c) kiszámítja az illetéktöbblet összegét.

[...]

(3) Az (1) bekezdés c) pontjában említett, a (2) bekezdésben feltüntetett összeggel csökkentett összeget a következő kritériumok alapján és sorrendben osztják szét a kvótával rendelkező azon termelők között, akik az illetéket megfizették:

- a) azon termelők között, akik esetében a velük szemben alkalmazandó illeték egészét vagy egy részét jogosulatlanul szedték be, vagy azt többé nem kell megfizetni;
  - b) a [...] hegyvidéki térségekben található gazdaságok termelő tulajdonosai között;
  - c) a [...] hátrányos helyzetű térségekben található gazdaságok termelő tulajdonosai között;
- c a) azon termelők között, akik számára a hatáskörrel rendelkező egészségügyi hatóság határozata alapján tilos az elterjedt fertőző betegségek által érintett térségekben állatoknak egy adott értékesítési időszak során legalább kilencven napig történő szállítása, és akik emiatt kénytelenek a kiosztott referenciamennyiséget legfeljebb 20%-kal meghaladó nagyobb mennyiséget termelni. [...]

(4) Amennyiben ezek a visszatérítések nem merítik ki a (3) bekezdésben említett összeget, a fennmaradó összeget a következő kritériumok alapján és sorrendben osztják szét a kvótával rendelkező azon termelők között, akik az illetéket megfizették, azon termelők kivételével, akik az egyéni referenciamennyiséget több mint 100%-kal túllépték [...].”

- 10 A 2004. június 24-i decreto-legge n. 157, recante disposizioni urgenti per l’etichettatura di alcuni prodotti agroalimentari, nonché in materia di agricoltura e pesca (az egyes agrár-élelmiszeripari termékek címkézésével, valamint a mezőgazdasággal és a halászattal kapcsolatos sürgős intézkedésekről szóló 157. sz. rendkívüli törvényerejű rendelet, a GURI 2004. június 25-i 147. száma; a továbbiakban: 157/2004. sz. rendkívüli törvényerejű rendelet) 2. cikkének (3) bekezdése a következőket írja elő:

„A [119/2003. sz. törvény] 9. cikkének megfelelően a fizetési kötelezettségeiket teljesítő termelők által havonta fizetett illetéktöbbletet visszafizetik a termelőknek. Ha e műveletek végén a fizetendő illetékek fennmaradó teljes összege magasabb az Európai Uniónak fizetendő illeték 5%-kal növelt összegénél, az AGEA – az említett 9. cikk (3) és (4) bekezdésében előírt prioritási kritériumok alkalmazásával, valamint ugyanezen rendkívüli törvényerejű rendelet 5. cikkének (5) bekezdésében előírt szankciók sérelme nélkül – a többletként felszámított illetéket a havi fizetési kötelezettségüket még nem teljesítő termelőktől nem követeli.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 11 A referencia-időszakban az alapeljárás felperesei nem tartották be az alkalmazandó olasz szabályozást, mivel egyrészt az első felvásárló nem végezte el a kiegészítő illeték levonását és havi kifizetését, másrészt pedig a termelők nem teljesítették a 119/2003. sz. törvény 9. cikkének (3) bekezdése és a 157/2004. sz. rendkívüli törvényerejű rendelet 2. cikkének (3) bekezdése értelmében vett fizetési kötelezettségüket.
- 12 2004. július 28-án az AGEA a referencia-időszak tekintetében a tejkvótákra és a kiegészítő illetékekre vonatkozó értesítést küldött az első felvásárlónak.
- 13 Ezen értesítés többek között pontosította, hogy az AGEA a 157/2004. sz. rendkívüli törvényerejű rendelet 2. cikkének (3) bekezdését alkalmazta, amely szerint a fizetési kötelezettségüket teljesítő termelők által havonta fizetett illetéktöbbletet vissza kell fizetni ugyanezen termelőknek, és hogy ha e műveletek végén a fizetendő illetékek fennmaradó teljes összege magasabb az Uniónak fizetendő illeték 5%-kal növelt összegénél, az AGEA a 119/2003. sz. törvény 9. cikkének (3) és (4) bekezdésében előírt elsőbbségi kritériumok alkalmazásával a többletként felszámított illetéket a havi fizetési kötelezettségüket még nem teljesítő termelőktől nem követeli.
- 14 Az AGEA ezen értesítéshez mellékletként csatolt egy jegyzéket, amelyen a referencia-időszak tekintetében az egyes termelőkre vonatkozóan feltüntette a már kifizetett és megerősített illetékek összegét, valamint a 119/2003. sz. törvény 9. cikkének (3) és (4) bekezdése alapján kiszámított visszatérítendő összegeket. Az AGEA ezenkívül pontosította, hogy a felvásárló vállalkozás köteles kifizetni az érintett termelőknek a visszatérített összegeket, és a termelők helyett kifizetni az említett jegyzékben követelt és feltüntetett összegeket.
- 15 A Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (laziói tartományi közigazgatási bíróság, Olaszország) előtt indított keresettel az alapeljárás felperesei kérték az említett értesítés megsemmisítését, és többek között azt állították, hogy a 119/2003. sz. törvény 5. cikkének (1) bekezdése értelmében a felvásárló számára előírt, havi levonásra vonatkozó kötelezettség és az illetéktöbblet felosztása során fennálló prioritási kritérium, amely előnyben részesíti a fizetési kötelezettségüket teljesítő termelőket, és amelyet a 119/2003. sz. törvény 9. cikkének (3) bekezdése, valamint a 157/2004. sz. rendkívüli törvényerejű rendelet 2. cikkének (3) bekezdés ír elő, ellentétes a 3950/92 rendelet 2. cikke (2) bekezdésének harmadik albekezdésével és (4) bekezdésével.
- 16 A Tribunale amministrativo regionale del Lazio (laziói tartományi közigazgatási bíróság) elutasította a keresetet.
- 17 Az alapeljárás felperesei által benyújtott fellebbezés tárgyában eljáró kérdést előterjesztő bíróság a 2017. december 11-én hozott, nem jogerős ítéletében részben megalapozottnak nyilvánította a fellebbezésben felhozott kifogásokat, és többek között kimondta, hogy a 119/2003. sz. törvény 5. cikkének (1) bekezdésében előírt kötelezettség nem alkalmazható a 2004. január és március közötti hónapok tekintetében annak a 3950/92 rendelet 2. cikkének (2) bekezdésével való összeegyeztethetlensége miatt.
- 18 A kérdést előterjesztő bíróságnak ugyanakkor kétsége van a nemzeti szabályozás és az uniós jog közötti összeegyeztethetlenségre vonatkozó megállapításnak azon termelők jogai és kötelezettségei tekintetében fennálló következményeit illetően, amelyek nem feleltek meg e nemzeti szabályozásnak.

- 19 E körülmények között a Consiglio di Stato (államtanács, Olaszország) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:
- „1) Úgy kell-e értelmezni az európai uniós jogot a bemutatott, az alapeljárás tárgyát képezőhöz hasonló esetben, hogy ha egy tagállami jogszabályi rendelkezés ellentétes a 3950/92 rendelet 2. cikke (2) bekezdésének harmadik albekezdésével, ez azzal a következménnyel jár, hogy a termelők nem kötelesek a kiegészítő illetéket megfizetni az e rendeletben meghatározott körülmények fennállása esetén?
- 2) Az alapeljárás tárgyát képezőhöz hasonló, bemutatott esetben úgy kell-e értelmezni az európai uniós jogot és különösen a bizalomvédelem általános elvét, hogy ez utóbbi nem alkalmazható azon személyek esetében, akik teljesítettek egy tagállam által előírt kötelezettséget, és e kötelezettség teljesítésének előnyeiből részesültek, amennyiben ez a kötelezettség az uniós joggal ellentétesnek bizonyul?
- 3) Az alapeljárás tárgyát képezőhöz hasonló esetben ellentétes-e az 1392/2001 rendelet 9. cikkével, valamint az »elsőbbbségi kategória« uniós jogi fogalmával az Olasz Köztársaság által elfogadott 157/2004. sz. rendkívüli törvényerejű rendelet 2. cikkének (3) bekezdésében foglalthoz hasonló olyan tagállami rendelkezés, amely a többletként felszámított kiegészítő illeték visszafizetésére az ütemezés és a visszafizetési módok tekintetében különböző eljárásokat ír elő, megkülönböztetve az uniós joggal ellentétes nemzeti rendelkezés tiszteletben tartásában bízó termelőket az e rendelkezést tiszteletben nem tartó termelőktől?»

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

- 20 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy a 3950/92 rendelet 2. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy a kiegészítő illeték felvásárló általi, termelőktől való beszedésének a módjait szabályozó nemzeti szabályozásnak e rendelkezéssel való összeegyeztethetlenségére vonatkozó megállapítás azt vonja maga után, hogy az e szabályozás alá tartozó termelőknek ezen illetéket többé nem kell megfizetniük.
- 21 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a kiegészítő illetékeknek a 3950/92 rendelettel bevezetett beszedési mechanizmusa a tej fogyasztásra történő közvetlen eladásai és a tej felvásárlónak történő szállításai közötti különbségtételen alapul (lásd ebben az értelemben: 2004. január 15-i Penycoed ítélet, C-230/01, EU:C:2004:20, 28. pont).
- 22 Így közvetlen eladások esetén a termelő a fizetendő illetéket a 3950/92 rendelet 2. cikkének (3) bekezdése alapján közvetlenül a hatáskörrel rendelkező tagállami hatóságnak köteles megfizetni (lásd ebben az értelemben: 2004. január 15-i Penycoed ítélet, C-230/01, EU:C:2004:20, 29. pont).
- 23 Ezzel szemben a szállításokat illetően a felvásárlóknak, akik – amint az említett rendelet nyolcadik preambulumbekkezdéséből következik – a legjobb helyzetben vannak az illeték termelőktől való beszedésének biztosításához, kell ezen illetéket e hatóságnak megfizetniük (lásd ebben az értelemben: 2004. január 15-i Penycoed ítélet, C-230/01, EU:C:2004:20, 29. pont).
- 24 E célból ugyanezen rendelet 2. cikke (2) bekezdésének első és harmadik albekezdéséből következik, hogy a felvásárlónak lehetősége van arra, hogy a termelőnek fizetett tejárból levonja az ez utóbbi által kiegészítő illeték címén fizetendő összeget, és hogy amennyiben nem él ezzel a lehetőséggel, ezen összeget bármely megfelelő eszközzel beszedheti (lásd ebben az értelemben: 1999. április 29-i Consorzio Caseifici dell’Altopiano di Asiago ítélet, C-288/97, EU:C:1999:214, 32. pont).

- 25 Mindemellett a termelőktől történő, felvásárló általi illetékbeszedés módjaira vonatkozó e különös szabályoktól függetlenül mindenestre a termelő marad az ezen illeték megfizetésére kötelezett személy.
- 26 Így a 3950/92 rendelet 2. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy az e rendelet 1. cikkében megállapított kiegészítő illetéket azon termelők között osztják fel, akik hozzájárultak a referenciamennyiségek túllépéséhez. Hasonlóképpen, e rendelet hatodik preambulumbekzdése pontosítja, hogy az összmenyiségek bármelyikének túllépése az illeték e termelők általi megfizetését vonja maga után.
- 27 Az említett rendelet nyolcadik preambulumbekzdésével összefüggésben értelmezett e 2. cikk (1) bekezdéséből kitűnik, hogy a termelő az értékesített tej összmenyisége után fizetendő illeték megfizetésére kötelezett személy, amennyiben e mennyiség túllépi vagy a közvetlen eladásra nyújtott referenciamennyiséget, vagy a szállításra kiosztott mennyiséget (lásd ebben az értelemben: 1999. április 29-i Consorzio Caseifici dell’Altopiano di Asiago ítélet, C-288/97, EU:C:1999:214, 19. pont).
- 28 Az illeték termelőkre való ilyen kivetése egyébiránt szorosan kapcsolódik a kiegészítő illeték céljához, amely többek között a tejtermelők arra való kötelezéséből áll, hogy tartsák tiszteletben a számukra kiosztott referenciamennyiségeket (lásd ebben az értelemben: 2004. március 25-i Cooperativa Lattepiù és társai ítélet, C-231/00, C-303/00 és C-451/00, EU:C:2004:178, 75. pont; 2018. január 24-i Bizottság kontra Olaszország ítélet, C-433/15, EU:C:2018:31, 62. pont).
- 29 Következésképpen, bár a szállításokat illetően a felvásárló köteles megfizetni az illetéket, mind ebben az esetben, mind a közvetlen eladások esetében az illeték a termelőket terheli, és bizonyos feltételek mellett az ez utóbbiaktól közvetlenül is behajtható (lásd ebben az értelemben: 2004. január 15-i Penycod ítélet, C-230/01, EU:C:2004:20, 29., 38. és 39. pont).
- 30 Ebből következik, hogy a kiegészítő illeték felvásárló általi, termelőktől való beszedésének a módjait szabályozó nemzeti szabályozásnak a 3950/92 rendelet 2. cikkének (2) bekezdésével való, a kérdést előterjesztő bíróság által megállapított összeegyeztethetlensége nem mentesítheti a termelőket ezen illetékfizetés terhe alól, amelyet e rendelet 2. cikkének (1) bekezdése minden esetben előír számukra.
- 31 Épp ellenkezőleg, ez az összeegyeztethetlenség csupán azt jelenti – amint a főtanácsnok az indítványának 50. pontjában megjegyezte -, hogy a szóban forgó nemzeti szabályozást figyelmen kívül kell hagyni, és hogy a felvásárlónak lehetősége kell hogy legyen arra, hogy az összegeket a termelőktől az említett rendelet 2. cikke (2) bekezdésének első albekezdésével összhangban „bármely megfelelő eszközzel” beszedje.
- 32 Következésképpen az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 3950/92 rendelet 2. cikkét úgy kell értelmezni, hogy a kiegészítő illeték felvásárló általi, termelőktől való beszedésének a módjait szabályozó nemzeti szabályozásnak e rendelkezéssel való összeegyeztethetlenségére vonatkozó megállapítás nem vonja maga után azt, hogy az e szabályozás alá tartozó termelőknek ezen illetéket többé nem kell megfizetniük.

A harmadik kérdésről

- 33 Harmadik kérdésével, amelyet a második helyen kell vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy a 3950/92 rendeletnek az 1392/2001 rendelet 9. cikkével összefüggésben értelmezett 2. cikkének (4) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint amelyről az alapügyben szó van, amely előírja, hogy a kiegészítő illeték túlfizetésének visszatérítésében elsősorban azon termelőknek kell részesülniük, akik a 3950/92 rendelet 2. cikkének (2) bekezdésével összeegyeztethetetlen nemzeti jogi rendelkezés alapján eleget tettek a havi fizetési kötelezettségüknek.

- 34 A 3950/92 rendelet 2. cikkének (4) bekezdéséből kitűnik, hogy amennyiben az illetéket meg kell fizetni, és a beszedett összeg meghaladja ezen illeték összegét, a tagállam dönthet úgy, hogy az illetéktöbbletet visszatéríti azon termelők részére, akik a tagállam által megállapítandó objektív kritériumok alapján meghatározott elsőbbségi kategóriákba tartoznak, vagy akik a tejágazat kiegészítő illetékrendszerével össze nem függő nemzeti rendelkezésből eredő kivételes helyzetben vannak.
- 35 E rendelkezés alkalmazásának feltételeit az 1392/2001 rendelet 9. cikkének (1) bekezdése határozza meg, amely előírja, hogy a tagállamok adott esetben a 3950/92 rendelet 2. cikkének (4) bekezdésében említett elsőbbségi kategóriákat az említett rendelkezésben felsorolt öt objektív szempont közül – fontossági sorrendben – egy vagy több alapján határozzák meg.
- 36 Ezenkívül az 1392/2001 rendelet 9. cikkének (2) bekezdése kimondja, hogy amennyiben a pénzügyi forrásokat e szempontok alkalmazását követően nem használták fel, a tagállam a Bizottsággal történő konzultációt követően egyéb objektív szempontokat állapít meg.
- 37 E rendelet (6) preambulumbekkezdése ezenkívül pontosítja, hogy a tagállam csak akkor alkalmazhat más szempontokat, ha az említett rendelet 9. cikkének (1) bekezdésében említett szempontok az adott tagállamban nem alkalmazhatóak teljes mértékben.
- 38 Ebből következik, hogy – amint a főtanácsnok az indítványának 71. pontjában megjegyezte – az 1392/2001 rendelet 9. cikkének (1) bekezdésében előírt feltételek kimerítő jellegűek, és hogy a tagállamok csak abban az esetben egészíthetik ki azokat további kritériumokkal, ha e szempontok fontossági sorrendben való alkalmazása nem meríti ki az adott időszakra rendelkezésre álló pénzügyi forrásokat.
- 39 Márpedig az 1392/2001 rendelet 9. cikkének (1) bekezdésében felsorolt szempontok egyike sem említi a havi fizetési kötelezettség érintett termelő általi teljesítését.
- 40 Ilyen körülmények között valamely tagállam érvényesen nem végezheti el a túlfizetés oly módon történő visszatérítését, hogy elsődlegesen azon termelőknek térít vissza, akik eleget tettek e kötelezettségnek.
- 41 Az ilyen gyakorlat ugyanis ahhoz vezet, hogy azon termelőket, akik eleget tettek havi fizetési kötelezettségüknek, a 3950/92 rendelet 2. cikkének (4) bekezdése értelmében véve olyan szempont alapján emeli elsőbbségi kategóriába, amelyet az 1392/2001 rendelet 9. cikkének (1) bekezdésében előírt szempontok helyett alkalmaznak, és anélkül, hogy e rendelet 9. cikkének (2) bekezdése alapján további szempont érvényesen felállítható lenne.
- 42 Ilyen helyzetben az a termelő, aki az említett rendelet 9. cikkének (1) bekezdésében meghatározott szempontok valamelyike alapján elsőbbségi kategóriába tartozik, anélkül azonban, hogy a havi fizetési kötelezettségnek eleget tett volna, így csak az e kötelezettséget teljesítő termelőknek történő visszatérítést követően kaphatná meg a fizetendő illeték csökkentését, feltételezve hogy az ez utóbbiaknak történő visszatérítést követően rendelkezésre állnak még pénzeszegek.
- 43 Ezenkívül, amint arra lényegében a Bizottság is hivatkozik, az illeték közvetlen vagy a fizetésre kötelezett felvásárló általi kifizetése főszabály szerint valóban a túlfizetés visszatérítésének logikus előfeltételét képezi. Mindazonáltal az alapügyben szereplőhöz hasonló nemzeti szabályozás nem ilyen fizetés megkövetelésére korlátozódik, hanem a visszatérítés során olyan elsőbbségi sorrendet állapít meg, amely ráadásul az illetékbeszedés módjait szabályozó, a 3950/92 rendelet 2. cikkének (2) bekezdésével összeegyeztethetetlen nemzeti szabályozás tiszteletben tartásán alapul.

- 44 Egyébiránt, amint a főtanácsnok az indítványának 75. pontjában megjegyezte, azok a termelők, akik a havi kifizetési kötelezettségüket teljesítették, csupán e körülmény miatt nem tekinthetők olyanoknak, mint akik a 3950/92 rendelet 2. cikkének (4) bekezdése értelmében véve olyan nemzeti rendelkezésből eredő kivételes helyzetben vannak, amely semmiféle kapcsolatban nem áll a tejágazat kiegészítő illetékrendszerével.
- 45 A fenti megfontolások összességére tekintettel a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 3950/92 rendeletnek az 1392/2001 rendelet 9. cikkével összefüggésben értelmezett 2. cikkének (4) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint amelyről az alapügyben szó van, amely előírja, hogy a kiegészítő illeték túlfizetésének visszatérítésében elsődlegesen azon termelőknek kell részesülniük, akik a 3950/92 rendelet 2. cikkének (2) bekezdésével összeegyeztethetetlen nemzeti jogi rendelkezés alapján eleget tettek a havi fizetési kötelezettségüknek.

A második kérdéstről

- 46 Második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy a bizalomvédelem elvét úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az, hogy olyan helyzetben, mint amelyről az alapügyben szó van, újraszámolják az azon termelők által fizetendő kiegészítő illeték összegét, akik nem tettek eleget az alkalmazandó nemzeti szabályozás által előírt, ezen illeték havi alapon történő megfizetésére vonatkozó kötelezettségnek.
- 47 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a kérdést előterjesztő bíróság ezzel a kérdéssel azon termelőknek biztosítandó bizalomvédelemre vonatkozóan tesz fel kérdést, akik eleget tettek a kiegészítő illeték havi alapon történő megfizetésére vonatkozó kötelezettségnek. Ebből a szempontból azokat a következtetéseket kívánja meghatározni, amelyeket az alapügyben abból a körülményből kell esetlegesen levonni, hogy azon szabályok megkérdőjelezése, amelyek a kiegészítő illeték túlfizetésének visszatérítése céljából megállapítják a fizetési sorrendet, végeredményben az e termelők által kapott visszatérítések egészének vagy egy részének a visszatéríttetését vonja maga után.
- 48 E tekintetben, és függetlenül attól a kérdéstől, hogy a havi fizetési kötelezettséget teljesítő termelők hivatkozhatnak-e a bizalomvédelem elvére annak érdekében, hogy vitassák az általuk kapott illeték-visszatérítések esetleges visszatéríttetését, meg kell állapítani, hogy mindenesetre ezen elv olyan helyzetben, mint amelyről az alapügyben szó van, nem járhat azzal a hatással, hogy feljogosítja a hatáskörrel rendelkező olasz hatóságokat arra, hogy ne javítsák ki az uniós joggal összeegyeztethetetlen, általuk elfogadott határozatokat annak megtagadásán keresztül, hogy újraértékeljék az e kötelezettséget nem teljesítő termelők jogait.
- 49 Mivel a harmadik kérdésre adott válaszból kitűnik, hogy az e termelőket érintő kedvezőtlen bánásmód egy, az 1392/2001 rendelet 9. cikkének (1) bekezdésében kimerítő jelleggel felsorolt objektív szempontokhoz hozzáfűzött szempont Olasz Köztársaság általi alkalmazásán alapul, anélkül hogy az nyilvánvalóan megfelelhetne az e rendelet 9. cikkének (2) bekezdésében szereplő esetnek, az említett hatóságok feladata éppen az, hogy az említett termelők által fizetendő kiegészítő illeték összegét újraszámítsák, figyelmen kívül hagyva a 3950/92 és az 1392/2001 rendelettel összeegyeztethetetlen nemzeti rendelkezéseket.
- 50 A fenti megállapításokra tekintettel a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a bizalomvédelem elvét úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az, hogy olyan helyzetben, mint amelyről az alapügyben szó van, újraszámolják az azon termelők által fizetendő kiegészítő illeték összegét, akik nem tettek eleget az alkalmazandó nemzeti szabályozás által előírt, ezen illeték havi alapon történő megfizetésére vonatkozó kötelezettségnek.

A költségekről

- 51 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

- 1) Az 1999. május 17-i 1256/1999/EK tanácsi rendelettel módosított, a tej- és tejtermékágazatban a kiegészítő illeték megállapításáról szóló, 1992. december 28-i 3950/92/EGK tanácsi rendelet 2. cikkét úgy kell értelmezni, hogy a kiegészítő illeték felvásárló általi, termelőktől való beszedésének a módjait szabályozó nemzeti szabályozásnak e rendelkezéssel való összeegyeztethetlenségére vonatkozó megállapítás nem vonja maga után azt, hogy az e szabályozás alá tartozó termelőknek ezen illetéket többé nem kell megfizetniük.
- 2) Az 1256/1999 rendelettel módosított 3950/92 rendeletnek a tej-és tejtermékágazatban a kiegészítő illeték megállapításáról szóló 3950/92/EGK tanácsi rendelet alkalmazása részletes szabályainak megállapításáról szóló, 2001. július 9-i 1392/2001/EK bizottsági rendelet 9. cikkével összefüggésben értelmezett 2. cikkének (4) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint amelyről az alapügyben szó van, amely előírja, hogy a kiegészítő illeték túlfizetésének visszatérítésében elsődlegesen azon termelőknek kell részesülniük, akik az 1256/1999 tanácsi rendelettel módosított 3950/92 rendelet 2. cikkének (2) bekezdésével összeegyeztethetetlen nemzeti jogi rendelkezés alapján eleget tettek a havi fizetési kötelezettségüknek.
- 3) A bizalomvédelem elvét úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az, hogy olyan helyzetben, mint amelyről az alapügyben szó van, újraszámolják az azon termelők által fizetendő kiegészítő illeték összegét, akik nem tettek eleget az alkalmazandó nemzeti szabályozás által előírt, ezen illeték havi alapon történő megfizetésére vonatkozó kötelezettségnek.

Aláírások